

Suomen Naisyhdistyksen Ompelijatarklubi.

*(Neiti A. Gripenberg'in pitämä esitelmä klubin illta-
massa Maaliskuussa v. 1900).*

Muutamia vuosia takaperin päättivät muuta-
mat ompelijattaret ja heidän ystävänsä, jotka
olivat Suomen Naisyhdistyksen jäseniä, perus-
taa ompelijatarklubin. Heillä ei ollut varoja
maksaa monta sataa markkaa vuodessa omasta
huoneustosta. Kaikilla oli paljon työtä, jott'eivät
voineet uhrata paljon aikaa klubin hoitoon, ei-
vät he olleet tottuneet pitämään esitelmiä y. m.
sellaista. Sen vuoksi päättivät he perustaa klu-
binsa Suom. Naisyhdistyksen yhteyteen, jotta
voisivat pitää kokouksensa yhdistyksen huoneus-
tossa, sekä toivoivat että yhdistyksen jäsenien
joukossa löytyisi niitä, joilla olisi halua ja aikaa
auttaa heitä. He luulivat myös että on onnel-
lista ja asialle hyödyksi, jos ammattiyhdistyksessä
löytyy muitakin jäseniä, kuin ammattiin kuuluvia.
Yhdistyksen toiminta siten tulee monipuolisem-
maksi ja kaikin puolin raittiimmaksi.

Mitä tahtoo nyt tämä ompelijatarklubi ja miksi se on perustettu?

Jos tarkastamme sen ohjelmaa, joka on S. Naisyhdistyksen hyväksymä, huomaamme että klubin ensimmäinen tarkoitus on työskennellä hyvän suhteen edistämiseksi työnantajain ja työntekijäin välillä. Ilman rauhaa ja sopusointua tuntuu työ taakalta ja kiroukselta, eikä korkeimmatkaan työpalkat voisi korvata molemminpuolisen kunnioituksen ja luottamuksen puutetta. Tämän pykälän ottamisella ohjelmaansa on klubi osoittanut tahtovansa toimia rauhallisen kehityksen pohjalla. Se ei tahdo uhkauksilla ja pakkokeinoilla hankkia ompelijattarille etuja, vaan se tahtoo turvata molemminpuolisiin sopimuksiin, tunnustamalla omia heikkoja puoliaan ja koettamalla niitä poistaa, korottaa ja jalostuttaa ompelijatar-ammattia. Muistatte kaikki Z. Topeliuksen satua myrskystä ja päivänpaisteesta, jotka löivät vetoa kuka heistä pikemmin saisi turkin pois riistetyksi mummolta. Myrsky repi sen väkivallalla pois, siksi mummo, heti kun myrsky jätti hänet, taas otti turkin päällensä. Mutta päivänpaiste lämmitti häntä niin että hän *vapaaehtoisesti* riisui turkin pois yltään. Aivan samalla tavalla käy kaikkien niiden uudistusten, jotka tarkoittavat

ihmisten parasta ja joita tahdotaan väkivallalla aikaansaada. Sillä parannuksella, joka sillä tavalla syntyy, on heikot juuret, mutta mitä rakkaus rakentaa, se pysyy. Viha eksyy, rakkaus yksin löytää tien päämaaliinsa.

Klubi tahtoo myös työskennellä ompelijattarien yleissivistyksen ja ammattitietojen kohottamiseksi esitelmien, oppikurssien, ammattistipendien, ammattikirjallisuuden, jalostuttavien huvien ja mikäli mahdollista myöskin ammattikoulun kautta y. m. Tähän kaikkeen tarvitaan tietysti paljon rahaa ja aikaa eikä klubi vielä ole voinut tehdä paljon, näitten toivomusten toteuttamiseksi. Kuitenkin on se saanut vedetyksi muutamia korsiä kokoon Suom. Naisyhdistyksen avulla. Klubin jäsenille on ollut toimeenpantu kurssi äidinkielessä; kaksi jäsentä on valtion stipendillä matkustaneet ulkomaille, työskennellen ompeluateliereissä Tukholmassa ja Köpenhaminassa. Tämän stipendin antoi valtio, mutta S. N: yhdistys lisäsi siihen 100 Smk. ja yksi sen jäsenistä 50 Smk. Onhan opettavaista ja kaikin puolin hyödyllistä ammattinaisten saada nähdä maailmaa, olla tilaisuudessa oppia uusia työtapoja ja verrata ammatin etuja ja varjopuolia kotona ja muualla. Jalostuttavia huveja on klubi tilaisuuden mukaan toimeenpannut. Laillaan klubin

vaikutuksesta on se valmistava oppikurssi ompelijattarille syntynyt, jonka Suom. Naisyhdistys alkuunpani tammikuussa tänä vuonna. Tällaisen oppikurssin hyötyä ei kukaan läsnäolijoista kieltäne, sillä tietysti ompelijattaret, kuten kaikki muut ihmiset, tarvitsevat järjestettyä, perinpohjaista opetusta ja valmistusta ammattiinsa.

Mitä määrättyyn oppiaikaan tulee, niin on klubi koettanut työskennellä sen aikaansaamiseksi toimimalla siihen suuntaan että todistuskirjoja ruvettaisiin käyttämään ompelijattaria varten. Klubi on sitä mieltä että tällaiset todistuskirjat, jos niitä yleisesti käytettäisiin, vaikuttaisivat määrätyn oppiajan aikaansaamiseksi, joka on välttämättömänä ehtona siihen että voitaisiin aikaansaada pysyviä parannuksia ompelijattarien tilassa. Klubin toivomuksiin kuuluu myös — mikäli mahdollista — määrättyt työtunnit ompelijattarille sekä eri maksu ylityöstä, mutta se tahtoo huomauttaa ettei se orjallisesti tahdo *kaikkea* ylityötä poistetuksi; pääasia on että siitä maksetaan kohtuullinen lisäpalkka. On, näet, esim. Englannissa syntynyt paljon rettelöitä, ikävyyksiä ja vahinkoja sekä työnantajille että työntekijöille kaikissa niissä ammateissa, joissa ylityö on laillisesti kielletty, vaikka siitä maksettaisiinkin eri maksu.

Tärkeinä toivomuksina pitää klubi terveellisten työhuoneitten ja yksinkertaisten, hyvien ruo'antarjoilupaikkojen aikaansaamisen työnaisille. Ompelijattarien ammatti, vaikkei se senmoisenaan ole raskasta työtä, on kuitenkin sitä laatua, että se helposti tuhoaa työntekijäin terveyden, etenkin siitä syystä, että heidän täytyy hengittää hienoa tomua sekä istua paljon ummehtuneissa huoneissa. Sen vuoksi on ylen tärkeää, että työhuoneet pidetään niin puhtaina kuin suinkin. Jos työnantajat ja työntekijät käsittäisivät täydellisesti tämän asian tärkeyden, voisi työhuoneita suhteellisesti pienellä vaivalla ja rahanhukalla pitää paremmassa kunnossa, kuin mitä ne nyt usein ovat. Mutta Suomessa tarvitaan vielä paljon opetusta, ennenkuin yleisesti tullaan käsittämään puhtaan ilman ja perinpohjaisen siivoamisen arvoa ja merkitystä, sekä kodeissa, että ompelijatar-ammattissa ja kaikilla muilla työaloilla. Hyviä, halpahintaisia ruokapaikkoja aljetaan ainakin Helsingissä kipeästi kaivata työnaisten piireissä. Miehet tällaisten paikkojen puutteessa turvautuvat olueen, naiset taas antautuvat liian suureen kahvinjuontiin. Kuinka suuri syy kahvin nauttimisessa lienee meidän työnaistemme kalpeuteen ja heikkouteen, ei voitane varmasti sanoa, mutta

päivän selvä on että yksinkertainen, keitetty ruoka antaisi heille paljon enemmän voimia, kuin alituinen kahvinjuonti. Kun Tukholmassa näkee noita monia siistiä päivällispaikkoja, joissa työnaiset 25—30 äyrillä saavat päivällisensä, ei voi olla ihmettelemättä, miksi Helsinki kärsii tällaisten ruokapaikkain puutetta. Muistan erään tällaisen paikan „Söder“-nimisessä kaupunginosassa Tukholmassa, jossa saatiin päivällistä — luukeittoa perunoitten, juurikkaiden ja pinaatin kanssa, iso leipäpala ja suuri annos riisisuurimakakkaa mustikkamehun kanssa — 25 äyrillä.

Lopuksi tahtoo klubi mikäli mahdollista koettaa aikaansaada oman apurahaston tilapäistä sairas- ja lääkärinapua varten klubin jäsenille, sekä kehoittaa heitä yhtymään johonkin yleiseen sairas- ja hautausapurahastoon. Kaikki tiedämme että pelko sairauden kautta joutua avuttomaksi painaa yksinäisiä naisia raskaana taakkana. Etenkin istumatyötä harjoittavat naiset usein tarvitsisivat ehkä vaan hiukan lepoa, oleskelemista maalla, vähän vahvistavia lääkkeitä tahi semmoista taudin estämiseksi ja terveyden vahvistamiseksi. Eiväthän he uskalla lainata tällaista tarkoitusta varten, eikä moni sitä kehtaisikaan tehdä. Tällainen klubin apukassa olisi kuten ystävä, jolta

voidaan ujostelematta ottaa vastaan apua. Ehkä siten monen työvoima tulisi säästetyksi isänmaalle. Tietysti ei pidä sen vuoksi laiminlyödä maksamista suurempaan apurahastoon, josta voi saada säännöllistä raha-apua taudin sattuessa.

Mainittakoon myös että klubin jäsenillä on oikeus päästä Suomen Naisyhdistyksen kokouksiin kaksi kertaa kuukaudessa; klubin jäseniksi voivat näet ainoastaan ne ompelijattaret tulla, jotka kuuluvat S. N. yhdistykseen, jonka vuosimaksu ammattinaisilta on 2 Smk. Klubin vuosimaksu on vähintään 50 p. Paitse näitä kokouksia on klubilla omat kuukausikokouksensa. Ei liene haitaksi ompelijattarien terveydelle, eikä heidän yleiselle kehitykselleen, rasittavan työn jälkeen kokoontua hiljaiseen, valoisaan huoneeseen, jossa on hyvä ilma, ystävällisiä tuttavvia, hauskoja tauluja seinillä, jossa saadaan juoda teetä halvalla, kuulla hyvää lukemista tai keskustella. Se on vaihtelua työn jälkeen ja se johdattaa ajatukset pois päivän työstä ja ikävyyksistä. Tärkeintä on että jäsenet siten tulevat tutustumaan toisiinsa sekä käsittämään että he voivat yhteisvoimin auttaa toisiansa. Käyttäükseni verstausta ompelijattarien omalta alalta, tahdon muistuttaa siitä, kuinka mitättömältä yksi pieni pisto

tuntuu, mutta liittämällä monta pistoa yhteen, yhdistämme vaatekappaleitten eri palaset, joista meillä ei olisi rahtuakaan hyötyä, elleivät pistot kiinnittäisi niitä yhteen. Samoin on klubin jäsenten laita. En usko, että yksikään heistä olisi ottanut hankkiaksensa 600 Smk. klubin sairas-apukassaan, mutta yhdistettyinä he ovat kokoonsaaneet tämän summan parissa vuodessa.

Tämä on lyhyesti kerrottuna Suomen Naisyhdistyksen ompelijatarklubin tarkoitus. Niin kauan kuin se toimii Suomen Naisyhdistyksen yhteydessä, ei se tule koskaan käyttämään muita kuin rauhallisia apukeinoja. Sillä tämä yhdistys tahtoo työskennellä ainoalla lujalla pohjalla, joka löytyy inhimilliselle toiminnalle, eli rakkauden pohjalla. Sepä on hidaskäyttö, arvelee moni. Niin se on, mutta se on ainoa, joka viepi päämaaliin.